

F.t.l. vedr. tilsyn med monopoler m.v.

disse forhold, der har særlig relation til monopollovens § 12, stk. 4, der omhandler principperne for fastsættelse af højestepriser eller -avancer. Det findes derfor bedst stemmende med hensigten at indføje en bestemmelse som den her foreslåede i monopolloven.

Bestemmelsen tager primært sigte på at skabe en mere fleksibel ordning for forsknings- og udviklingsintensive virksomheders inddækning af omkostninger over priser i almindelighed med henblik på en deraf afledet styrkelse af forsknings- og udviklingsaktiviteten. Monopoltilsynet har allerede med det nuværende lovgrundlag mulighed for at fravige det i almindelighed anvendte princip for omkostningsfordeling, men ved indsættelsen af ordene »herunder til forsknings- og udviklingsintensive produktområder« er adgangen herfor præciseret og udbygget.

Udgangspunktet er fortsat, at forsknings- og udviklingsudgifterne fordeles på de markedsførte produkter og ydelser efter de sædvanlige principper for omkostningsfordeling i monopolloven.

På flere områder er forsknings- og udviklingsaktiviteten imidlertid af betydeligt omfang i forhold til virksomhedernes samlede aktivitet og med så lange innovationstider og høje spildprocenter, at den i sammenhæng med de markeds- og konkurrencemæssige vilkår er af særlig risikobetonet karakter. De almindelige principper efter monopolloven for opgørelse af omkostningerne og fordelingen heraf kan i sådanne tilfælde være problematiske at bringe i anvendelse på rimelig måde.

Bestemmelsen i stk. 5 tilsigter at åbne mulighed for, at der i større omfang end efter den hidtidige lovgivning kan tages hensyn til disse specielle forhold, herunder at acceptere de aktuelle i modsætning til de historisk afholdte forsknings- og udvik-

lingsomkostninger indregnet i priserne.

For enkelte virksomheder med et meget betydeligt forsknings- og udviklingsomfang må der i visse tilfælde endvidere under hensyn til de i markeds- og konkurrencemæssige forhold indrømmes en vis grad af frihed ved disse udgifters fordeling på andre produkter, som virksomheden markedsfører.

Vurderingen heraf må baseres på det konkrete tilfælde. I denne vurdering må også tidsaspektet inddrages. Hvis en vare allerede i en årrække har dækket en andel af en virksomheds samlede forsknings- og udviklingsudgifter, som væsentligt overstiger f.eks. varens andel af omsætningen i den pågældende periode, bør det fremover være mere begrænset, hvad der vil kunne pålignes varen til dækning af forsknings- og udviklingsudgifter på andre områder.

Det er ikke muligt generelt at foretage en præcis og entydig afgrænsning af, hvilke omkostninger der kan henføres til forsknings- og udviklingsaktivitet. Monopoltilsynet må ved sin administration af bestemmelsen i hvert enkelt tilfælde foretage en vurdering af de enkelte udgiftsposters relation til virksomhedernes egentlige forsknings- og udviklingsindsats.

Loven om priser og avancer indeholder i § 7 en bestemmelse om, hvilke principper, der skal lægges til grund ved fastsættelse af højestepriser og -avancer m.v. efter denne lov. Uanset en formelt anderledes formulering er bestemmelsen i praksis fortolket ganske i overensstemmelse med de tilsvarende principper i monopolloven. Da denne overensstemmelse mellem principperne for prisfastsættelse m.v. må forudsættes fortsat ved administrationen af pris- og monopollovgivningen, har man ikke fundet tilstrækkelig anledning til at forslå en til § 12, stk. 5, svarende bestemmelse indsat i pris- og avanceloven.